

AdviesNota

Gemeente Brummen

AAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS		OPENBAAR
		Datum : 8-7-2015
Afdeling	: Beleid en Bedrijfsvoering	Casnr. : BWZ15.0306
Adviseur	: G. Bijlsma GB/5 72	Doc.nr. : BW15.0533
Medeadviseur(s)	: Geen	
Portefeuillehouder(s)	: J.B. Paauw	
Portefeuille(s)	: Jeugd- en jongerenbeleid, Jeugdgezondheid	
Burgerparticipatie	: Niet van toepassing	
Onderwerp	: Landelijke visie Ruimte voor Jeugdhulp, transformatieagenda en bovenregionale inkoop	
VOORSTEL/ADVIES		
Besluiten om:		
1. In te stemmen met de landelijke visie 'Ruimte voor Jeugdhulp' en de genoemde uitgangspunten en ontwikkelopgaven als kader aan te nemen voor het in te zetten transformatieproces Jeugd op bovenregionaal, regionaal en lokaal niveau. 2. In te stemmen met de procesbeschrijving en thema's voor de Gelderse transformatieagenda jeugd. 3. De intentie uit te spreken om de huidige bovenregionale contracten met maximaal één jaar te verlengen waarbij de inkoopvoorwaarden de komende periode 'transformatie proof' worden geformuleerd. 4. De notitie 'Ruimte voor jeugdhulp' en bijgevoegde procesbeschrijving ter kennisname aan de raad voor te leggen.		
COLLEGEBSLUIT		
Datum	Besluit	Vervolgprocedure
11/08/2015	Conform advies drs. E.V. Schmitz secretaris	Raad: t.k.n. OR:

Inleiding

Van transitie naar transformatie

Vanaf 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor alle hulp en ondersteuning aan jeugd.

Na de transitie is het nu tijd om de zorg te vernieuwen (te transformeren). We willen dit transformatie proces samen met aanbieders en cliënten/cliëntorganisaties vormgeven. Het transformatieproces verloopt vanwege de verschuiving van middelen van 'achteren naar voren' trapsgewijs van 1) landelijk naar 2) bovenregionaal, 3) regionaal en 4) lokaal niveau. De gemeente voert hierbij de regie.

De transitie van de jeugdzorg biedt gemeenten de kans om de hulp en ondersteuning aan jeugd slimmer, efficiënter en dichter bij huis te organiseren. Dit is ook nodig. De transitie gaat namelijk gepaard met een forse efficiëncykorting, oplopend tot minimaal 15% in 2017. De transitie biedt eveneens de kans om bestaande schotten te slechten, intersectoraal te gaan werken en aan te sluiten bij andere beleidsterreinen binnen het sociale domein. Om deze beweging in gang te zetten wordt een gezamenlijk transformatieproces in gang gezet.

Start transformatieprocesafspraken tussen aanbieders en gemeenten op landelijk en bovenregionaal niveau. Gemeenten hebben de wens om de middelen te verschuiven van zware specialistische zorg naar minder zware vormen van zorg (ambulante zorg en/of overige voorzieningen). De verschuiving van zware naar lichte vormen van zorg ('van achteren naar de voren') vraagt om een aanpak die begint bij de 'achterkant' zodat er middelen

vrijvallen voor de 'voorkant'. Om die reden is het proces gestart met afspraken tussen aanbieders en gemeenten op landelijk en bovenregionaal niveau.

Een landelijke werkgroep bestaande uit een afvaardiging van gemeenten en brancheverenigingen hebben het visiedocument 'Ruimte voor Jeugdhulp' opgesteld. Met dit richtinggevend advies gaat vervolgens een bovenregionale werkgroep (op Gelders niveau) aan de slag. Zij formuleert een tweeledige opdracht (voor gemeenten en aanbieders) welke gaat landen in een richtinggevend advies op regionaal niveau. De besluitvorming over het advies vindt plaats op lokaal niveau. Om dit proces mogelijk te maken wordt voorgesteld om de bestaande contracten, voor bovenregionale zorg met één jaar te verlengen. De inkoopvoorwaarden van deze contracten worden bij deze verlenging herzien waarbij de huidige garantieregeling zal vervallen.

Gemeenten en aanbieders werken de komende jaren toe naar een nieuw en efficiënt zorglandschap waarbij de volgende thema's de komende maanden op bovenregionaal niveau worden uitgewerkt en in regionale en lokale veranderagenda's gaan landen:

1. 30% klinische capaciteitsreductie (beddenreductie);
2. Beheersen risico's, waaronder frictiekosten;
3. Hoogwaardige toegang realiseren;
4. Coördinatie van processen, procedures en onderscheiden verantwoordelijkheden: governance G7;
5. Terugdringen van bureaucratie;
6. Doorgaande zorglijnen realiseren in op- en afschalen en intersectoraal verband, in samenwerking met onderwijs;
7. Duurzame vorm van aanbesteden vinden;
8. Kennisinfrastructuur ontwikkelen

Voor de regionale en lokale veranderagenda worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. Jeugdige staat centraal
2. Opvoeden is een maatschappelijke opdracht
3. Passende jeugdhulp (door goed toegeruste toegang)
4. Veiligheid is onderdeel van het normale leven
5. Brede generalistische basis en regionaal toegesneden specialistische jeugdhulp
6. Duurzame en verantwoorde inkoop
7. Verbetering van jeugdhulp
8. Stabiele organisatie van de jeugdhulp
9. Financiële kaders zijn leidend
10. (Administratieve) lasten zijn beperkt

Versterken lokale toegang

Het is belangrijk om lokaal de toegang verder te versterken. Gedacht wordt aan een doorontwikkeling op het gebied van specialistische kennis en er worden afspraken met huisartsen gemaakt. Daarnaast versterken we het preventieve veld (leeftijd 1, 2 en 3) om zo afschaling van zorg mogelijk te maken.

Argumenten

1.1 De transformatie opgave past binnen de inhoudelijke kaders van het lokaal Beleidsplan Jeugdhulp en de notitie 'Ruimte voor Jeugdhulp'.

1.2 De uitgangspunten en ontwikkelopgaven vormen de basis, het inhoudelijk kader, voor de verdere uitwerking van de transformatie agenda's op bovenregionaal, regionaal en lokaal niveau

Het transformatieproces, onder regie van gemeenten, is meerjarig en dynamisch en pleit voor een gezamenlijke aanpak waarin ontwikkeling centraal staat.

1.3 Er is een breed draagvlak voor de uitgangspunten en ontwikkelopgaven bij gemeenten en aanbieders

De notitie 'Ruimte voor Jeugdhulp' is opgesteld naar aanleiding van een bestuursakkoord tussen VWS, VNG en brancheverenigingen in oktober 2014. Partijen hebben toen afgesproken dat zij in het eerste kwartaal van 2015 een inhoudelijke visie op het vernieuwde 'zorglandschap' zouden opstellen. Er is een landelijke werkgroep ingesteld waarin verschillende partijen hebben geanticipeerd. De notitie 'Ruimte voor Jeugdhulp' is het resultaat en functioneert als richtinggevend advies voor (boven) regionale samenwerkingsverbanden. Aanbieders begrijpen dat het zorglandschap gaat veranderen en vragen gemeenten om hier kaders voor op te stellen en hier een duidelijke opdracht voor te formuleren. Andere (grotere) gemeenten en regio's kiezen voor een vergelijkbaar traject.

1.4 *Het transformatieproces draagt bij aan de inrichting van een nieuw zorglandschap voor jeugd met als doel dat kinderen met een hulpvraag sneller en efficiënter worden geholpen en er geen kinderen tussen wal en schip vallen.*

1.5 *Het proces sluit aan bij de andere ontwikkelingen en veranderopgaven binnen het sociale domein.*

2.1 *In de procesbeschrijving worden de vervolgstappen op bovenregionaal, regionaal en lokaal niveau beschreven*

De bovenregionale afspraken worden in oktober 2015 in de vorm van een convenant bekrachtigd.

2.2 *Landelijke thema's zijn overgenomen in de Gelderse veranderagenda*

In de notitie Ruimte voor Jeugdhulp staat de ambitie verwoord om de capaciteit van de specialistische (bovenregionale) zorg in de periode 2016, 2017 en 2018 met 30% te reduceren. De gemeenten en aanbieders uit Gelderland nemen deze ambitie over en nemen de landelijke cijfers uit van de bovenregionale ontwikkelopgave als uitgangspunt. Het percentage van 30% is een richtlijn en kan per aanbieder en zorgvorm verschillen. Het percentage wordt afgezet tegen de cijfers uit 2014.

3.1 *Hiermee kan het transformatieproces samen met de aanbieders verder in gang worden gezet*

Bij verlenging van de bovenregionale contracten hoeft geen aanbestedingsprocedure te worden gestart en wordt er ruimte geboden om de transformatieopgave in de periode mei 2015- april 2016, samen met de aanbieders op bovenregionaal en regionaal niveau uit te werken.

3.2 *De inkoopvoorwaarden van de bovenregionale contracten worden bij deze verlenging herzien waarbij de huidige garantieregeling zal vervallen.*

In de bovenregionale contracten 2015 was er sprake van een budgetgarantie aan instellingen. Ook bij een lagere productie dan geraamd konden de instellingen aanspraak maken op een minimaal bedrag, zijnde de budgetgarantie. Voor de contracten 2016 is de inzet om de budgetgarantie los te laten zodat echt alleen betaald wordt voor de geleverde zorg.

4.1 *Het is van belang de raad te betrekken bij het transformatieproces*

Door het uitnodigen van raadsleden voor de regionale relatiemarkt in juni in Almen is hier een eerste aanzet in gedaan.

Kanttekeningen

2.1 De verschuiving van middelen van zwaar naar licht ('van achteren naar de voren') vraagt om een aanpak die begint bij de 'achterkant' zodat er middelen vrijvallen voor de 'voorkant'. Om die reden begint het met afspraken tussen aanbieders en gemeenten op bovenregionaal niveau. Deze afspraken landen concreet via een regionale uitwerking in afspraken op lokaal niveau. Het tempo van de transformatie in individuele gemeenten is daardoor mede afhankelijk van de voortgang die op bovenregionaal en regionaal niveau wordt geboekt.

3.1 Deze verandering vraagt veel van aanbieders namelijk; 1) terugdringen van capaciteit van specialistische zorg (zichzelf overbodig maken) en 2) intersectoraal samenwerken (verder kijken dan de belangen van eigen organisatie) en 3) regionalisering (hulp en ondersteuning dichtbij huis aanbieden).

3.2 De middelen die nodig zijn om de vernieuwing in gang te zetten, moeten vanuit bestaande middelen worden vrijgemaakt en bij voorkeur uit de dure specialistische (bovenregionale) zorg. De bovenregionale capaciteit kan echter alleen maar afbouwen als andere, nieuwe en goedkopere zorgvormen voor handen zijn. Dit betekent dat aanbieders ruimte moeten krijgen om nieuwe zorgvormen te ontwikkelen en dat gemeenten deze ruimte aan aanbieders moeten geven.

Financiële toelichting

De transitie van de jeugdzorg gaat gepaard met een forse efficiencykorting oplopend tot 15% in 2017. Daarnaast zijn er nadelen als gevolg van de invoering van een objectief verdeelmodel en uitnames door verschuivingen naar de Wet langdurige zorg (Wlz) en de Zorgverzekeringswet (Zvw). De financiële kaders zijn daardoor nog aan verandering onderhevig.

Het is de opgave om de transformatie uit te voeren binnen de financiële kaders van de gemeente. Dit betekent dat de zorg voor jeugd tenminste uit het daartoe behorende jeugdhulpbudget wordt gefinancierd. Indien voor de vernieuwing eenmalig aanvullende middelen nodig zijn, wordt u hier op later moment over geadviseerd.

Juridische grondslag

Jeugdwet

Lokaal Beleidsplan Jeugdhulp (INT14.2801)

Regionale uitvoeringsnota zorg voor onze jeugd (INT14.2803)

Uitvoering

Er wordt op bovenregionaal niveau een proces in gang gezet om te komen tot afspraken tussen aanbieders en gemeenten die zullen resulteren een richtinggevend advies op regionaal niveau (najaar 2015). Een regionale werkgroep verwerkt deze in een richtinggevend advies naar lokaal niveau (april 2016). De uiteindelijke besluitvorming over het advies vindt plaats op lokaal niveau.

Hier aan voorafgaand zal de lokale besluitvorming door het college over het definitieve inkoopkader 2016 voor de bovenregionale inkoop plaats vinden in november a.s.

Stukken ter vaststelling

1. Landelijke visie Ruimte voor Jeugdhulp (INT15.1971)
2. Procesbeschrijving en transformatieagenda jeugd Gelderland (INT15.1969)